

Λατρευτική ζωή

Ἀκάθιστος Ὕμνος

Σέ ὅλους σας, πιστεύω, ἀρέσει ἡ μουσική καί τό τραγούδι. Γιά πόσα χρόνια νομίζετε ὅτι μπορεῖ νά μένει γνωστό ἓνα τραγούδι; Δέκα, εἴκοσι, τριάντα χρόνια; Θά σᾶς μιλήσω σήμερα γιά ἓνα τραγούδι πού τραγουδιέται ἐδῶ καί 1.400 χρόνια!

Ἄς μεταφερθοῦμε γιά λίγο στήν ξακουστή καί λαμπρή πρωτεύουσα τοῦ Βυζαντίου. Βρισκόμαστε στήν **Κωνσταντινούπολη** τό **626 μ.Χ.** Εἶναι νύχτα, οἱ περισσότεροι κάτοικοί της ὅμως ξαγρυπνοῦν. Ἐχουν συγκεντρωθεῖ στίς ἐκκλησιές. Τί κάνουν ἐκεῖ; Προσεύχονται μέ ἀγωνία μεγάλη. Θερμοπαρακαλοῦν τήν Παναγία μας νά προλάβει τό κακό: «Παναγία μου, βοήθα τήν Πόλη νά σωθεῖ! Ἰκέτευε τόν Υἱό σου καί Θεό νά μή τήν ἀφήσει νά παραδοθεῖ στά χέρια τῶν ἐχθρῶν!».

Τί ἔχει συμβεῖ; Ἄς παρακολουθήσουμε τά γεγονότα ἀπό τήν ἀρχή.

Τόν **7ο μ.Χ. αἰώνα** οἱ **Πέρσες** ὀργανώνουν ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας καί εἰσβάλλουν στά Ἱεροσόλυμα. Μαζί μέ ἄλλα λάφυρα ἀρπάζουν καί τόν **Τίμιο Σταυρό** τοῦ Κυρίου μας, πού ἦταν ἐκεῖ ὑψωμένος ἀπό τήν ἐποχή τῆς ἀγίας Ἑλένης. Τόν μεταφέρουν στήν πρωτεύουσά τους, τήν **Κησιφόντα**.

Ὁ Τίμιος Σταυρός στά χέρια τῶν ἀπίστων! Μεγάλη συμφορά! Πονοῦν οἱ χριστιανοί. Θέλουν νά Τόν πάρουν πίσω μέ ὅποια θυσία! Γι' αὐτό, ὁ αὐτοκράτορας **Ἡράκλειος** μαζί μέ τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ στρατοῦ ἐκστρατεύει ἐναντίον τῶν Περσῶν.

Τόν καιρό ὅμως πού ὁ αὐτοκράτορας μέ τόν στρατό εἶναι μακριά ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη, οἱ Πέρσες καταστρώνουν ἕνα δόλιο σχέδιο. Πείθουν τούς **Ἀβάρους** νά παραβιάσουν τή συνθήκη τους μέ τή βυζαντινή Αὐτοκρατορία καί νά πολιορκήσουν μαζί τους τήν Κωνσταντινούπολη.

Πραγματικά, ἕνα τμήμα τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καί οἱ Ἄβαροι κυκλώνουν τήν Κωνσταντινούπολη ἀπό στεριά καί θάλασσα. Ὁ Ἡράκλειος, μόλις πληροφορεῖται τό γεγονός, στέλνει στρατό. Οἱ ἐχθροί ὅμως εἶναι πολύ περισσότεροι. Ἡ ἀγωνία μεγάλη!

Ὁ **πατριάρχης Σέργιος**, γιά νά ἐνισχύσει καί νά ἐμψυχώσει τούς πολεμιστές, περνᾷ ὁ ἴδιος ἀπό ἑπαλξη σέ ἑπαλξη κρατώντας στά χέρια του τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ἀλλά καί ὁ λαός καταφεύγει στήν πολιοῦχο τῆς Πόλης, στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Γέροντες, γυναῖκες καί μικρά παιδιά μαζεύονται στίς ἐκκλησιές. Γονατιστοί ὑψώνουν τά χέρια τους στήν ὑπέρμαχο Στρατηγό. Πλησιάζουν ἀπειλητικότερα οἱ ἐχθροί; Πολιορκοῦν περισσότερο καί οἱ πιστοί τήν Παναγία μας μέ τίς προσευχές τους.

7 Αὐγούστου τοῦ 626 μ.Χ. Τή νύχτα αὐτή οἱ ἐχθροί αποφασίζουν νά κάνουν τή μεγάλη επίθεση γιά τήν κατάληψη τῆς Κωνσταντινούπολης. Νά γιατί ὅλοι ξαγρυπνοῦν.

Οἱ ἐχθροί πραγματοποιοῦν τήν ἐπίθεσή τους, ἀλλά οἱ γενναῖοι ὑπερασπιστές τούς ἀποκρούουν. Ἐντούτοις, δέν ὑποχωροῦν οἱ πολιορκητές. Ὁ ἀγώνας γίνεται πολύ σκληρός. Θά ἀντέξουν οἱ λιγοστοί στρατιῶτες στά τείχη; Οἱ πιστοί δέν σταματοῦν νά προσεύχονται στήν Παναγία. Εἶναι, εἴπαμε, ἡ πολιοῦχος τῆς Κωνσταντινούπολης, ἡ προστάτρια της. Τήν ἱκετεύουν νά κάνει τό θαῦμα της.

Καί τό θαῦμα ἐγίνε! Ἄνεμος σφοδρός ξέσπασε. Σήκωσε πελώρια

κύματα. Τέτοια θαλασσοταραχή δέν είχαν ξαναδει! Τά καράβια τῶν ἐχθρῶν, τό ἓνα μετά τό ἄλλο, βυθίζονται. Ὅσοι ἀπομένουν φεύγουν πανικόβλητοι. Οἱ χριστιανοί κοιτοῦν ἐκπληκτοι. Ναί, εἶναι βέβαιοι, ἡ Παναγία ἔκανε τό θαῦμα της. **Τούς ἔσωσε ἡ ὑπέρμαχος Στρατηγός!**

Τό ζημέρωμα τῆς 8ης Αὐγούστου τοῦ 626 μ.Χ βρῆκε τήν Πόλη ἐλεύθερη. Τό ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ οἱ πιστοί μαζεύονται **στόν ναό τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν**. Μέ δάκρυα στά μάτια, ὅλοι μαζί, μέ μιά καρδιά καί μιά φωνή, ὄρθιοι, ψάλλουν στήν Παναγία τόν Ὑμνο, πού ὀνομάστηκε ἀπό τότε **«Ἀκάθιστος Ὑμνος»**. Ἐκεῖνο τό βράδυ γιά πρώτη φορά, εὐχαριστώντας ὀλόψυχα τήν Παναγία μας γιά τή νίκη πού τούς χάρισε, ἔψαλαν καί τό γνωστό σέ ὅλους μας τροπάριο: **«Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ...»**.

Ἡ ὑπέρμαχος Στρατηγός

Πολλές νίκες χρωστοῦμε, παιδιά, στήν Παναγία μας. Ὁ λαός μας νιώθει ἰδιαίτερη εὐγνωμοσύνη γιά τή Μητέρα τοῦ Κυρίου μας, πού ἔναι καί δική μας μητέρα. Νά γιατί τόσες γιορτές, τόσους ναούς καί ζωκκλήσια τῆς ἔχει ἀφιερώσει καί τόσοι φέρουν τό δικό της ὄνομα. Ὀλόκληρη πολιτεία, ἐπίσης, εἶναι ἀφιερωμένη στή χάρι της: τό Ἅγιο Ὅρος, πού ὀνομάζεται «τό περιβόλι τῆς Παναγιᾶς». Ἀναρίθμητα εἶναι καί τά τροπάρια πού τῆς ἀπευθύνουν μέ εὐλάβεια οἱ πιστοί. Ὅταν φτάνει μάλιστα ἡ Μεγάλη Σαρακοστή, περιμένουν μέ λαχτάρα κάθε **Παρασκευή** γιά νά ψάλουν τόν Ἀκάθιστο Ὑμνο στήν Παναγία μας.

Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος διαιρεῖται σέ τέσσερα τμήματα, **τέσσερις στάσεις** ὅπως λέγονται. Τίς πρῶτες τέσσερις Παρασκευές τῆς Με-

γάλης Σαρακοστής ἀκούμε κάθε φορά κι ἀπό μία στάση. Τὴν πέμπτη Παρασκευὴ ψάλλεται ὁλόκληρος ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος. Δὲν χορταίνουν οἱ πιστοὶ νὰ ἀναπέμπουν τὸν εὐχαριστήριο αὐτὸ ὕμνο στὴν Παναγία.

Μήπως ξέρετε, παιδιά, πῶς ἀλλιῶς ὀνομάζεται ὁ ὑπέροχος αὐτὸς Ὑμνος; **«Χαιρετισμοί»**, γιατί συνεχῶς ἀπευθύνουμε στὴν Παναγία μας τὸ «χαῖρε!». Συχνὰ τὴ χαιρετοῦμε μὲ τὴ φράση **«χαῖρε, Νύμφη, ἀνύμφευτε!»**, πού σημαίνει: «Χαιρετίζουμε ἐσένα, Παναγία, νύφη τοῦ Θεοῦ, πού ποτὲ δὲν παντρεύτηκες, ἀλλὰ ἔμεινες παρθένος!». Πράγματι, ὁ Ἰωσήφ δὲν παντρεύτηκε ποτὲ τὴν Παναγία, τὴ μητέρα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τὴν προστάτεψε σάν πατέρας. Ἐκτός ἀπὸ τὸ «χαῖρε, Νύμφη, ἀνύμφευτε!», τῆς λέμε ἄλλα **144 «χαῖρε»!**

Ποιὸς πρῶτος ἔτσι τὴ χαιρέτισε; Ὁ ἄγγελος **Γαβριήλ**, τότε πού τὸν ἔστειλε ὁ Θεὸς νὰ τῆς μεταφέρει τὸ πιὸ μεγάλο καὶ πιὸ χαρούμενο μήνυμα, ὅτι θὰ γεννήσει τὸν Χριστό, τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἐκείνη τὴ **μέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ** ἀκούστηκε τὸ πρῶτο «χαῖρε» πρὸς τὴν παρθένο Μαρία: **«χαῖρε, Κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν»** (Λκ 1,28).

Μὲ τὸ γεγονός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ συνδέεται ἰδιαίτερα ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος. Ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ «χαῖρε» τοῦ ἀγγέλου βλάστησαν καὶ τὰ **145 «χαῖρε»** τοῦ Ἀκάθιστου Ὑμνου. Κι εἶναι σάν νὰ ἔχουμε στὰ χέρια μας μιὰ ἀνθοδέσμη ἀπὸ τὸν οὐρανό, πλούσια καὶ εὐωδιαστή, μὲ **145** πανέμορφα λουλούδια, γιὰ νὰ τὰ προσφέρουμε στὴν Παναγία μας.

Θὰ θέλατε φέτος νὰ προσπαθήσουμε ὅλα τὰ παιδιά νὰ προσφέρουμε αὐτὴ τὴν ὑπέροχη ἀνθοδέσμη στὴν Παναγία μας; Πολύ θὰ χαρῶ, καὶ πιστεύω κι ἐσεῖς θὰ χαρεῖτε, ἂν καταφέρετε νὰ συμμετέχετε σ' αὐτὴν τὴν τόσο γλυκιά καὶ χαρμόσυνη Ἀκολουθία τῆς Ἐκκλησίας μας. (Ἀκολουθεῖ *ξενάγηση στοῦ βιβλιαράκι τῶν Χαιρετισμῶν, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία καὶ τὸ ἐπίπεδο τῶν παιδιῶν*).

Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος περιλαμβάνει **24 οἴκους**, δηλαδή **24** ὁμά-

δες χαιρετισμῶν. Ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς ξεκινᾷ μ' ἓνα γράμμα τῆς ἀλφαβήτου. Ὁ πρῶτος ἀρχίζει μέ τό Α, «Ἄγγελος πρωτοστάτης», ὁ δεύτερος μέ τό Β, «Βλέπουσα ἡ ἀγία», ὁ τελευταῖος μέ τό Ω, «ὦ πα-
νύμνητε μήτηρ». (Δείχνουμε στά παιδιά τίς τέσσερις στάσεις τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου).

👉 Ἡ Α' στάση περιλαμβάνει τοὺς οἴκους μέ τά γράμματα Α-Ζ.

👉 Ἡ Β' στάση περιλαμβάνει τοὺς οἴκους μέ τά γράμματα Η-Μ.

👉 Ἡ Γ' στάση περιλαμβάνει τοὺς οἴκους μέ τά γράμματα Ν-Σ.

👉 Ἡ Δ' στάση περιλαμβάνει τοὺς οἴκους μέ τά γράμματα Τ-Ω.

(Μποροῦμε λέγοντας τά παραπάνω ν' ἀναρτήσουμε τό καλάθι μέ τά τέσσερα λουλούδια, βλ. ἐποπτικό ὑλικό). Καθεμιά ἀπό τίς τέσσερις πρῶτες Παρασκευές ψάλλεται μία ἀπό τίς τέσσερις στάσεις τῶν Χαιρετισμῶν, ἐνῶ τὴν τελευταία Παρασκευή ψάλλεται ὁλόκληρος ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος. (Καλό εἶναι νά δείξουμε στά παιδιά ποιά στάση θά ψαλεῖ τὴν ἐρχόμενη Παρασκευή).

Ὑψώνω τά χέρια καί τὴν καρδιά
σέ Σένα, μητέρα Παναγιά.
Ζητῶ νά πρεσβεύεις στὸν Χριστό
νά μέ φυλάγει ἀπὸ κάθε κακό.

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Εἰκόνες τῆς Παναγίας.
2. Ὑλικό γιὰ ἀνάρτηση.
3. Παιχνίδι.
4. «Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ...» σέ ἀρχεῖο κειμένου.
5. Κατασκευή: Μπουκέτο στήν εἰκόνα τῆς Παναγίας.